

Ramar för utgiftsområdena 8 och 10–12

Till finansutskottet

Finansutskottet beslutade den 2 oktober 2012 att bereda övriga utskott tillfälle att yttra sig över proposition 2012/13:1 Budgetpropositionen för 2013 om den ekonomiska politiken och förslag till statens budget för 2013, finansplan och skattefrågor m.m. samt de motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

De delar av propositionen som utskottet yttrar sig över är regeringens förslag till dels fördelning av utgifter på utgiftsområdena 8, 10, 11 och 12, dels beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget och av budgetens inkomster i de delar som avser utskottets beredningsområde samt lagförslagen 3.3, 3.5 och 3.12.

Utskottet yttrar sig vidare över motsvarande delar i partimotionerna

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 3–5, 11 och 23.

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 3–5, 7 och 9,

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 2–4 och

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 3–5 och 14.

Utskottet yttrar sig även över kommittémotion 2012/13:A396 yrkande 1.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i nu berörda delar och avstyrker samtliga motioner.

I ärendet finns fyra avvikande meningar (S, MP, SD, V).

Utskottets överväganden

Utgiftsområde 8 Migration

Propositionen

Regeringen föreslår en utgiftsram för 2013 på 9 504 miljoner kronor. I förhållande till anvisade medel för 2012 ökar utgifterna med 96 miljoner kronor. Den preliminära fördelningen av utgifterna för utgiftsområde 8 för 2014–2016 beräknas till 9 267, 9 261 och 9 381 miljoner kronor.

Antalet asylsökande bedöms bli väsentligt större än vad som prognostiserades i samband med budgetpropositionen för 2012. Även antalet ansökningar om uppehållstillstånd av andra skäl, exempelvis på grund av anhöriginvandring, bedöms öka. Antalet inskrivna personer i Migrationsverkets mottagande bedöms också bli betydligt högre 2013–2016 i förhållande till beräknat i budgetpropositionen för 2012. Antalet asylsökande ensamkommande barn bedöms fortsätta öka. Kostnaderna för mottagandet av asylsökande ensamkommande barn är avsevärt mycket högre än för asylsökande i övrigt.

Återetableringsstödet föreslås bli förlängt vilket medför kostnader. Regeringen och Miljöpartiet de gröna har inom ramöverenskommelsen om migrationspolitik kommit överens om att inrätta en fjärde migrationsdomstol vid Förvaltningsrätten i Luleå, vilket medför ökade kostnader.

Som en del av ramöverenskommelsen med Miljöpartiet de gröna aviseras i budgetpropositionen förslag om att personer som håller sig undan verkställighet av utvisnings- eller avvisningsbeslut och personer som vistas i landet utan att ha ansökt om tillstånd ska få laglig rätt till subventionerad vård på samma sätt som asylsökande har tillgång till vård i dag. Detta medför ökade kostnader inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och sociala omsorger. När det gäller barn som vistas i landet utan tillstånd föreslås också en utökad rätt till utbildning. Kostnaden härför belastar utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

Motionerna

Sverigedemokraterna

I partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en minskning av utgiftsramen för 2013 med 4 125 miljoner kronor och för åren 2014–2016 en minskning med 7 732, 7 767 och 7 954 miljoner kronor.

Enligt motionärerna tillhör Sverige de länder som i absoluta tal tar emot flest asylsökande. Ambitionen är att minska asyl- och anhöriginvandringen med totalt 90 procent och att därmed kraftigt minska samhällskostnaderna.

Vänsterpartiet

I partimotion 2012/13:Fi250 Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 4 och 5 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 500 miljoner kronor och för åren 2014 och 2015 en ökning med 510 och 530 miljoner kronor.

Motionärerna föreslår en höjning av dagersättningen för asylsökande med 30 kronor per dag. Dagersättningen föreslås även värdesäkras genom att den knyts till konsumentprisindex. Motionärerna föreslår också att det införs en bostadsersättning till asylsökande i eget boende med 500 kronor för ensamstående och 1 000 kronor för sammanboende samt ökade utgifter för offentligt biträde.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har att ta ställning till dels förslaget till utgiftsram för 2013, dels förslaget till preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016. Förslagen framgår av tabellen nedan.

Beloppen anges i miljoner kronor

År	Regeringen	S	MP	SD	V
2013	9 504			–4 125	+500
2014	9 267			–7 732	+510
2015	9 261			–7 767	+530
2016	9 381			–7 954	

Utskottet anser att Sverige ska ha en human asylpolitik och vara en fristad för den som flyr undan förföljelse och förtryck. Särskild hänsyn ska tas till barns bästa. Sverige erbjuder skydd i större utsträckning än vad internationella överenskommelser kräver. Denna politik har ett starkt stöd i riksdagen. Målet är att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik som värnar asylrätten och som inom ramen för den reglerade invandringen underlättar rörlighet över gränser, främjar arbetskraftsinvandring, tillvaratar och beaktar migrationens utvecklingseffekter samt fördjupar det europeiska och internationella samarbetet.

Sverigedemokraterna föreslår besparingar för 2013 på utgiftsområde 8 med drygt 4,1 miljarder kronor och med drygt 7,7 miljarder kronor per år för åren 2014–2016.

Utskottet avfärdar Sverigedemokraternas förslag till åtgärder för att kraftigt minska asyl- och anhöriginvandringen och avfärdar därför också förslaget om en kraftigt reducerad ram för utgiftsområdet. Förslaget innebär sammantaget mer än en halvering av anslagen inom utgiftsområdet, vilket i praktiken skulle omöjliggöra för Migrationsverket att bedriva sin verksamhet på ett rättssäkert sätt och i överensstämmelse med folkrättsliga konventioner, såsom FN:s flyktingkonvention, FN:s tortyrkonvention och FN:s barnkonvention. Vidare ifrågasätter utskottet det realistiska i att kunna genomföra de utgiftsminskningar som föreslås, eftersom detta förutsätter

omfattande personalneddragningar och lokalityttringar av såväl kontorslokaler som boenden för asylsökanden. Den utgiftsminskande effekten av sådana åtgärder kan inte uppnås på helårsbasis med hänsyn tagen till uppsägningstider för såväl personal som lokaler.

Bostadsersättning vid eget boende ges sedan den 1 mars 2005 endast i särskilda fall. Utskottet angav i sitt betänkande 2004/05:SfU7 bl.a. att möjligheten för de asylsökande att själva ordna sitt boende har åtskilliga nackdelar som t.ex. att asylsökande utnyttjas på bostadsmarknaden och att eget boende kan leda till trångboddhet som framför allt är negativt för barn. Bostadsersättning ska kunna ges i särskilda fall för att uppmuntra eget arbete och självförsörjning, vilket kan vara fallet när den asylsökande får erbjudande om arbete på en annan ort där Migrationsverket inte har något anläggningsboende. Utskottet har i denna fråga inte ändrat ståndpunkt och ställer sig inte bakom förslag om att införa en ersättning vid eget boende. Utskottet ställer sig inte heller bakom förslag om en generell höjning av dagersättningen till asylsökande eller ökade utgifter för offentligt biträde.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag om dels ramen för utgiftsområdet för 2013, dels preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016. Därmed bör finansutskottet avstyrka motionerna 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 3 och 4 samt 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Propositionen

Regeringen föreslår en utgiftsram för 2013 på 94 422 miljoner kronor. I förhållande till de anvisade medlen för 2012 minskar utgifterna med ca 1 miljard kronor. Den preliminära fördelningen av utgifterna för utgiftsområde 10 för 2014–2016 beräknas till 90 153, 88 255 och 87 732 miljoner kronor.

Utgifterna för anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. bedöms öka. Skälet till detta är främst högre volymer i sjukpenningen till följd av ökat inflöde och att sjukfallen beräknas bli något längre än vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2012. De ohälsorelaterade utgifterna inom utgiftsområdet beräknas dock minska samtliga år 2013–2016.

Den samlade volymen i sjukförsäkringen (sjukpenning och sjuk- och aktivitetsersättning) har minskat sedan 2004. Åren 2003–2006 minskade antalet sjukpenningdagar medan antalet personer med sjuk- och aktivitetsersättning fortsatte att öka. Åren 2007–2010 föll volymerna i båda systemen. Antalet sjukpenningdagar ökade dock 2011 jämfört med 2010, vilket förklaras främst av ett återflöde av personer som under 2010 lämnade sjukförsäkringen till följd av att de förbrukat maximalt antal dagar, men också

av något fler nya sjukfall och av att sjukfallen blev något längre. Volymer i sjukpenningen väntas fortsätta att öka även 2012 till följd av fler och längre sjukfall. Under de kommande åren väntas utvecklingen av antalet sjukpenningdagar plana ut. Nedgången av antalet personer med sjuk- och aktivitetsersättning fortsätter dock under hela prognosperioden. Bland dem som har sjukersättning kommer utflödet till bl.a. ålderspension att överstiga inflödet till ersättningen. Vidare upphör den tillfälliga sjukersättningen vid utgången av 2012.

I propositionen lämnas förslag till regeländringar som ger egenföretagare möjlighet att välja en karenstid på en dag. Regeringen föreslår bl.a. att en egenföretagare, utöver nuvarande möjlighet att välja karenstid i sjukförsäkringen om 14, 30, 60 eller 90 dagar, ska kunna välja att ha en karensdag, att också egenföretagare som blir arbetslösa ska ha en karensdag samt att både den som valt en karensdag och den som blir arbetslös ska omfattas av såväl allmänt som särskilt högriskskydd. Förslagen medför att utgifterna ökar. Utgiftsökningen finansieras dock genom att sjukförsäkringsavgiften i egenavgifterna höjs för dem som väljer en karensdag. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013 med vissa övergångsbestämmelser.

Regeringen föreslår också att försäkrade som har aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga ska kunna ha sin ersättning vilande för att pröva på att arbeta eller studera i upp till två år, oavsett längden på det ursprungliga beslutet om aktivitetsersättning. Förslaget innebär ökade utgifter bl.a. genom att ett månatligt belopp motsvarande 25 procent av aktivitetsersättningen ska kunna betalas ut under 24 månader vid förvärvsarbete, i stället för som i dag i 12 månader. Enligt regeringen är det dock troligt att fler försäkrade mer permanent kommer ut i förvärvsarbete och därmed inte kommer att behöva ytterligare tid med aktivitetsersättning. Detta kommer på sikt att minska kostnaderna. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013 men tillämpas fr.o.m. den 1 februari 2013.

Riksdagen har på förslag av utskottet uppmanat regeringen att återkomma med förslag som dels tillgodoser medborgarnas behov av att Försäkringskassan är tillgänglig lokalt och av att det finns möjligheter till personliga möten, dels bidrar till ökad samverkan mellan statliga myndigheter (bet. 2010/11:SfU10, rskr. 2010/11:223). För att ge Försäkringskassan förutsättningar till lokal närvaro föreslår regeringen att anslaget 2:1 Försäkringskassan ökas med 200 miljoner kronor fr.o.m. 2014.

Till följd av utvidgade uppgifter för att begränsa fusk och felaktigheter i assistansersättningen föreslår regeringen att Försäkringskassans anslag ökas med 20 miljoner kronor för 2013. För åren 2014–2016 föreslås en ökning härför med 40, 35 och 15 miljoner kronor.

Motionerna

Socialdemokraterna

I partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 4 och 5 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 4 950 miljoner kronor och för åren 2014–2016 en ökning med 5 650, 6 500 och 6 750 miljoner kronor.

I syfte att underlätta för företagen att växa och för småföretag att våga anställa föreslår motionärerna att den andra sjuklöneveckan slopas och att ett nytt anslag, ”Avskaffad andra sjuklönevecka”, inrättas.

Motionärerna anser att sjukförsäkringen måste utformas så att den ger både ekonomisk trygghet och erbjuder rehabilitering så att människor kan komma tillbaka i arbete. Mot bakgrund härav föreslås att taket i sjukförsäkringen höjs till åtta prisbasbelopp 2013, att sjukpenning utges med 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten under hela sjukperioden, att den borte tidsgränsen i sjukpenningen tas bort samt att rehabiliteringen stärks.

Som en följd av förslaget om förbättrad arbetslöshetsersättning (utgiftsområde 14) föreslås en höjning av anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.

Miljöpartiet de gröna

I partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 2 590 miljoner kronor och för åren 2014–2016 en ökning med 3 075, 3 262 och 3 262 miljoner kronor.

Motionärerna föreslår att sjuklöneansvaret för företag med upp till tio anställda slopas. I detta syfte föreslås att ett nytt anslag, ”Slopat sjuklöneansvar för företag upp till tio anställda”, inrättas. En sådan åtgärd skulle öka företagets möjligheter att utvecklas och nyanställa samtidigt som företagens administrativa bördor minskar.

När det gäller sjukförsäkringen föreslås att sjukpenning utges med 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten under hela sjukperioden, att den borte tidsgränsen i sjukpenningen slopas helt och att det införs en grundersättning eller ett golv i sjukförsäkringen motsvarande golvet i arbetslöshetsförsäkringen, dvs. 229 kronor per dag. Vidare föreslås att Försäkringskassan får medel (50 miljoner kronor) för förbättrad tillgänglighet och service samt för att kompensera för sjuklönereformen.

Som en följd av förslaget om höjt tak i arbetslöshetsersättningen (utgiftsområde 14) föreslår motionärerna att anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. ökas med 400 miljoner kronor.

Sverigedemokraterna

I partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 2 800 miljoner kronor och för åren 2014–2016 en ökning med 2 724, 2 719 och 2 716 miljoner kronor.

För att göra det både billigare och enklare för företagen att anställa föreslår motionärerna att varje företag ska få göra avdrag för sina sjuklönkostnader motsvarande sjuklönkostnaden för en genomsnittlig anställd. Detta ska gälla upp till ett maxtak på tio anställda. I detta syfte föreslås att ett nytt anslag inrättas, "Sjuklön för små företag".

Med anledning av förslaget om höjt tak i arbetslöshetsersättningen föreslås även att det sjukpenningbelopp som kan utges till en arbetslös höjs från 486 till 643 kronor per dag.

Vänsterpartiet

I partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 4 och 5 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 5 255 miljoner kronor och för åren 2014 och 2015 en ökning med 5 305 och 6 255 miljoner kronor.

Eftersom sjuklöneansvaret kan vara betungande för många företag föreslår motionärerna att mindre företag med upp till tio anställda helt ska slippa betala sjuklön och att ett nytt anslag, "Sjuklön för småföretag", inrättas.

Vidare föreslås att staten ska överta ansvaret för sjuklön för den som varit sjukskriven längre än 60 dagar och därefter återgått i arbete. Detta föreslås gälla under det första anställningsåret. Motionärerna vill också att den borte tidsgränsen i sjukförsäkringen avskaffas, att taket i sjukpenningen höjs till åtta prisbasbelopp, att sjukpenning ska utges med 80 procent under hela sjukperioden samt att minskningen med 0,97 vid utbetalning av sjukpenning avskaffas.

Därtill föreslås att ersättningsnivån i sjuk- och aktivitetsersättningen höjs från 64 procent av antagandeinkomsten till 67 procent och att bostadstillägget till sjuk- och aktivitetsersättningen höjs med 340 kronor per månad.

I övrigt föreslås att anslaget 1:6 Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård minskas med 1 miljard kronor och att ett rehabiliteringsregister införs.

Med anledning av att förslaget om förändring av arbetslöshetsersättningen (utgiftsområde 14) får effekter för sjukförsäkringen föreslås att anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. ökas med 800 miljoner kronor 2013.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har att ta ställning till dels förslag till utgiftsram för 2013, dels förslag till preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016. Förslagen framgår av tabellen nedan.

Beloppen anges i miljoner kronor

År	Regeringen	S	MP	SD	V
2013	94 422	+4 950	+2 590	+2 800	+5 255
2014	90 153	+5 650	+3 075	+2 724	+5 305
2015	88 255	+6 500	+3 262	+2 719	+6 255
2016	87 732	+6 750	+3 262	+2 716	

Enligt vad som anges i propositionen minskade antalet sjukpenningdagar under 2003–2006 medan antalet personer med sjuk- och aktivitetsersättning fortsatte att öka. Sedan 2007 minskar volymerna i båda systemen. Antalet sjukpenningdagar ökade dock igen 2011 jämfört med året innan, vilket delvis förklaras av att personer som under 2010 lämnade sjukförsäkringen till följd av att de förbrukat maximalt antal dagar återvände till sjukförsäkringen. Regeringen gör bedömningen att antalet sjukpenningdagar kommer att plana ut under de kommande åren men att nedgången i antalet personer med sjuk- och aktivitetsersättning fortsätter under hela prognosperioden. Enligt regeringen har antalet personer med sjukersättning minskat med ca 179 000 personer sedan 2006.

En av de viktigaste frågorna för regeringen när den tillträdde i oktober 2006 var att minska det omfattande utanförskapet från arbetsmarknaden, som till stor del bestod av sjukfrånvaro och drabbade inte minst unga och kvinnor. Starkt bidragande till denna utveckling var en passiv sjukskrivningsprocess. Syftet med den genomförda sjukförsäkringsreformen är att genom tidiga och aktiva insatser säkerställa att den sjukskrivnes arbetsförmåga tas till vara i så stor utsträckning och i ett så tidigt skede som möjligt. Utskottet delar regeringens uppfattning att rehabiliteringskedjan, som är en central del av sjukförsäkringsreformen, starkt har bidragit till att fler är i arbete. Enligt utskottets mening har sjukförsäkringsreformen haft stor betydelse för den minskade sjukfrånvaron. En påtaglig effekt av rehabiliteringskedjan är att samarbetet mellan myndigheterna, bl.a. Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, har förbättrats väsentligt. Av dessa skäl anser utskottet i likhet med regeringen att det i fortsättningen är viktigt att sjukförsäkringsreformens goda resultat vårdas. Detta är viktigt inte minst mot bakgrund av att inte bara sjukpenningtalet ökat 2012 jämfört med 2011 utan även nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar. Av Försäkringskassans redovisning den 27 september 2012 framgår att nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar ökade från 2,63 till 3,16 per tusen försäkrade i augusti 2012 jämfört med samma period 2011. Utskottet anser vidare att en försäkringsmässig och rättssäker tillämpning av regelverket är en förutsättning för en fungerande sjukförsäkring. Det är därför positivt att det

fortsatta arbetet med att höja såväl legitimiteten i de beslut som Försäkringskassan fattar som tilltron till myndigheten är högt prioriterat av regeringen.

Utskottet har inga invändningar mot regeringens bedömning av utgifter-
nas storlek 2013 eller regeringens förslag till preliminär fördelning av
utgifterna för 2014–2016. Utskottet föreslår därför att finansutskottet till-
styrker dels den föreslagna ramen för utgiftsområdet för 2013, dels försla-
get till preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016. Därmed bör
finansutskottet avstyrka motionerna 2012/13:Fi302 (S) yrkandena 4 och 5,
2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 4 och 5, 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 3
och 4 och 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Propositionen

Regeringen föreslår en utgiftsram för 2013 på 40 miljarder kronor. I förhål-
lande till anvisade medel för 2012 minskar utgifterna 2013 med knappt 2
miljarder kronor. Den preliminära fördelningen av utgifterna för 2014–
2016 beräknas till 39 265, 38 399 och 37 525 miljoner kronor.

Att utgifterna på utgiftsområdet har minskat beror framför allt på att
behovet av garantipension minskar i takt med att antalet personer med
inkomstrelaterad pension ökar.

Regeringen föreslår en särskild satsning på ogifta ålderspensionärer med
låga inkomster i förhållande till sin bostadskostnad. Sedan januari 2012 får
alla ålderspensionärer över 65 år som har bostadstillägg 170 kronor mer
per månad. Nu föreslår regeringen att tillägget för ogifta ålderspensionärer
över 65 år höjs med ytterligare 170 kronor till 340 kronor fr.o.m. den 1
januari 2013. För att höjningen ska få verkan även för de ogifta ålderspen-
sionärerna som har särskilt bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd föreslår
regeringen att den skäliga levnadsnivån för dem som har dessa förmåner
ska höjas med 170 kronor per månad. Förslagen medför sammantaget
ökade utgifter med 431 miljoner kronor 2013.

Motionerna

Sverigedemokraterna

I partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3
och 4 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgifts-
ramen för 2013 med 4 miljarder kronor. För åren 2014–2016 föreslås att
den preliminära fördelningen av utgifterna ökas med 4 024, 4 137 och
4 233 miljoner kronor. För att säkerställa att de som har de lägsta inkom-
sterna får en förbättrad ekonomi föreslår motionärerna att garantipensionen

fr.o.m. 2013 ska höjas med 10 procent, vilket motsvarar 793 kronor per månad för ogifta och 708 kronor per månad för gifta. Anslaget 1:1 Garantipension till ålderspension tillförs 4,9 miljarder kronor 2013 härför. Som följdfeffekt minskas anslaget 1:3 Bostadstillägg för pensionärer med 900 miljoner kronor år 2013 eftersom färre personer blir i behov av bostadstillägg.

Vänsterpartiet

I partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 4 och 5 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 1 miljard kronor. Även för åren 2014 och 2015 föreslås en ökning med 1 miljard kronor för respektive år. Motionärerna föreslår en höjning av garantipensionen med 150 kronor i månaden fr.o.m. 2013 för att höja den ekonomiska standarden för de pensionärer som har lägst inkomst. Anslaget 1:1 Garantipension till ålderspension tillförs 1,2 miljard kronor för 2013 härför. Som följdfeffekt minskas anslaget 1:3 Bostadstillägg för pensionärer med 200 miljoner kronor eftersom färre personer blir i behov av bostadstillägg.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har att ta ställning till dels förslag till utgiftsram för 2013, dels förslag till preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016. Förslagen framgår av tabellen nedan.

Beloppen anges i miljoner kronor

År	Regeringen	S	MP	SD	V
2013	40 000			+4 000	+1 000
2014	39 265			+4 024	+1 000
2015	38 399			+4 137	+1 000
2016	37 525			+4 233	

Bostadstillägget till pensionärer har höjts i olika omgångar de senaste åren. Nu föreslår regeringen att tillägget för ogifta ålderspensionärer höjs med ytterligare 170 kronor till 340 kronor fr.o.m. den 1 januari 2013. Vidare föreslås en höjning med 170 kronor av den skäliga levnadsnivån för de ogifta pensionärer som har särskilt bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd. De senaste åren har även den ekonomiska standarden för pensionärer förbättrats genom skattesänkningar, och regeringen föreslår nu ytterligare en skattesänkning för pensionärer.

Utskottet välkomnar förslaget om ytterligare förstärkning av bostadstillägget, det särskilda bostadstillägget och äldreförsörjningsstödet och ser positivt på att pensionärernas ekonomiska standard förstärks genom en skattesänkning. Att utöver detta höja garantipensionerna, som föreslås i motionerna, är enligt utskottets mening inte aktuellt.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag om dels ramen för utgiftsområdet för 2013, dels preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016. Därmed bör finansutskottet avstyrka motionerna 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 3 och 4 samt 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Propositionen

Regeringen föreslår en utgiftsram för 2013 på 78 137 miljoner kronor. I förhållande till anvisade medel för 2012 ökar utgifterna 2013 med 1 420 miljoner kronor. Den preliminära fördelningen av utgifterna för 2014–2016 beräknas till 80 570, 82 613 och 85 442 miljoner kronor.

För att förstärka ekonomin för barnhushåll med låg ekonomisk standard föreslår regeringen att grundnivån i föräldrapenningen höjs från 180 till 225 kronor per dag. Förslaget innebär ökade utgifter med 300 miljoner kronor 2013. År 2014–2016 beräknas också ökade utgifter med 300 miljoner kronor per år.

Vidare föreslår regeringen att det fr.o.m. den 1 januari 2013 inte längre ska krävas intyg om ett barns frånvaro från förskola, skola, pedagogisk omsorg eller fritidshem för att få rätt till tillfällig föräldrapenning. Förslaget bedöms medföra lägre kostnader för Försäkringskassan på ca 11 miljoner kronor 2013.

Regeringen aviserar i budgetpropositionen en förändring i föräldraförsäkringen som innebär att maximalt 20 procent av de 480 föräldrapenningdagarna ska kunna sparas till efter barnets fyraårsdag. Vidare avser regeringen att höja den övre åldersgränsen för uttag av föräldrapenning från åtta till tolv år. Syftet med reformen är bl.a. att underlätta etableringen på arbetsmarknaden för nyanlända utrikes födda kvinnor. Därtill aviseras dels förändringar i föräldraförsäkringen som innebär förbättrade möjligheter för ensamstående föräldrar att använda föräldrapenningen, dels en utökning av tidsrymden då dagar med tillfällig föräldrapenning kan tas ut i samband med att ett barn har avlidit, dels en möjlighet för egenföretagare att få graviditetspenning på grund av risker i arbetsmiljön. Med anledning av dessa förslag beräknas utgifterna minska med sammanlagt 68, 90 och 135 miljoner kronor 2014–2016.

Motionerna

Socialdemokraterna

I partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 4 och 5 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 2 200 miljoner kronor och för åren 2014–2016 en ökning med 2 200, 2 300 och 2 300 miljoner kronor.

Motionärerna framhåller bl.a. att barnbidraget har legat på samma nivå sedan den dåvarande socialdemokratiska regeringen höjde det 2005. En höjning är ett välkommet tillskott för barnfamiljerna, inte minst för de mest ekonomiskt utsatta familjerna. Motionärerna föreslår att barnbidraget höjs med 100 kronor per barn och månad.

Vidare vill motionärerna höja taket i den tillfälliga föräldrapenningen och graviditetspenningen så att det på sikt uppgår till tio prisbasbelopp. För 2013 föreslås en höjning till åtta prisbasbelopp.

Motionärerna framhåller att tillsammans med höjningen av barnbidraget blir en höjning av underhållsstödet ett välkommet tillskott för familjer som har mycket knappa ekonomiska resurser. Därför föreslås att underhållsstödet höjs med 50 kronor per månad och barn.

Miljöpartiet de gröna

I partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 349 miljoner kronor och för åren 2014–2016 med 322, 294 och 280 miljoner kronor.

För att underlätta för de ensamföräldrar som har de svåraste ekonomiska villkoren föreslår motionärerna en höjning av underhållsstödet med 250 kronor per månad.

Vidare föreslås att jämställdhetsbonusen avskaffas eftersom den inte kan anses ha bidragit till ett mer jämställt föräldraskap. I stället vill motionärerna införa en tredelad föräldraförsäkring.

Sverigedemokraterna

I partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson (SD) m.fl. yrkandena 3 och 4 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 405 miljoner kronor och för åren 2014–2016 en minskning av utgiftsramen med 348, 1 016 och 1 540 miljoner kronor.

Motionärerna föreslår en gradvis höjning av föräldrapenningen på sjukpenning- eller grundnivån med knappt 3 procent. Vidare anser motionärerna att andelen gravida som beviljas graviditetspenning bör öka från cirka en femtedel till en tredjedel. Ett slopande av jämställdhetsbonusen medför en besparing inom utgiftsområdet.

I syfte att förbättra ensamstående småbarnsföräldrars ekonomiska situation föreslås att underhållsstödet höjs med ca 10 procent.

Därtill föreslås, i syfte att förbättra den ekonomiska situationen för framför allt barnhushåll med ensamstående föräldrar, att ersättningsnivån i bostadsbidraget för barnfamiljer höjs med omkring 5 procent.

Slutligen anför motionärerna att Sverigedemokraternas migrationspolitik medför minskade kostnader inom olika anslag på utgiftsområdet.

Vänsterpartiet

I partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt (V) m.fl. yrkandena 4 och 5 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 2 619 miljoner kronor och för åren 2014 och 2015 med 5 192 och 5 565 miljoner kronor.

Motionärerna välkomnar att regeringen i budgetpropositionen föreslår en höjning av grundnivån i föräldraförsäkringen från 180 kronor till 225 kronor per dag men anser inte att höjningen är tillräcklig. Därför föreslås att grundnivån höjs med ytterligare 25 kronor till 250 kronor per dag.

Vidare föreslår motionärerna en stegvis höjning av taket för den tillfälliga föräldrapenningen och graviditetspenningen till åtta prisbasbelopp 2013 och nio prisbasbelopp 2015. Därtill föreslås att ersättningsnivåerna för alla föräldralediga återställs till 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten.

Slopande av jämställdhetsbonusen, som man anser inte har haft någon mätbar effekt på mäns föräldraledighet, medför en besparing inom utgiftsområdet.

Motionärerna anser även att det behövs ekonomiska förstärkningar för barnfamiljer, bl.a. för att förbättra den ekonomiska situationen för ekonomiskt utsatta hushåll. Därför föreslår motionärerna en höjning av underhållsstödet med 200 kronor för barn under 13 år och med 400 kronor per barn för barn som är 13–19 år eftersom tonårsbarn medför högre kostnader. Vidare ska underhållsstödet värdesäkras genom att knytas till prisbasbeloppet.

Ensamstående föräldrar bör få ett ytterligare ekonomiskt tillskott genom att det särskilda bidraget och umgängesbidraget inom bostadsbidraget höjs med 150 respektive 100 kronor per månad.

Den högsta bidragsgrundande inkomsten innan bostadsbidraget börjar trappas ned har legat stilla på 117 000 kronor per år sedan 1997. De allra flesta grupper har ökat sina inkomster sedan dess. Allt fler hamnar därför över gränsen och det innebär att bostadsbidraget reduceras. För att stoppa den utvecklingen föreslås att gränsen höjs till 146 250 kronor och därmed anpassas till dagens inkomstnivåer.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har att ta ställning till dels förslag till utgiftsram för budgetåret 2013, dels förslag till preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016. Förslagen redovisas i tabellen nedan.

Beloppen anges i miljoner kronor

År	Regeringen	S	MP	SD	V
2013	78 137	+2 200	+349	+405	+2 619
2014	80 570	+2 200	+322	–348	+5 192
2015	82 613	+2 300	+294	–1 016	+5 565
2016	85 442	+2 300	+280	–1 540	

Utskottet ställer sig bakom regeringens politiska inriktning vad gäller den ekonomiska familjepolitiken.

Utskottet välkomnar att regeringen i syfte att förstärka ekonomin för barnhushåll med låg ekonomisk standard har föreslagit att föräldrapenningens grundnivå höjs från 180 kronor till 225 kronor per dag. Höjningen stärker ekonomin för unga föräldrar som inte hunnit etablera sig på arbetsmarknaden och för dem som av andra skäl inte uppfyller kraven för att få föräldrapenning på sjukpenningnivå.

Utskottet har inget att invända mot ett slopat krav på att man ska lämna intyg om barns frånvaro för att få tillfällig föräldrapenning. Utskottet noterar att ett slopande av intyget innebär administrativa lättnader för Försäkringskassan samt utökade möjligheter till förbättrad service och god kvalitet via automatberedning och självbetjäningstjänster. God kontroll av utbetalningarna kan upprätthållas genom bl.a. slumpmässig kontroll.

Däremot kan utskottet inte ställa sig bakom vare sig krav på andra förändringar inom utgiftsområdet eller, som några partier föreslagit, ett avskaffande av jämställdhetsbonusen.

Utskottet har inga invändningar mot regeringens bedömning av utgifternas storlek. Utskottet föreslår därför att finansutskottet tillstyrker dels den föreslagna ramen för utgiftsområdet för 2013, dels förslaget till preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016. Därmed bör finansutskottet avstyrka motionerna 2012/13:Fi302 (S) yrkandena 4 och 5, 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 4 och 5, 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 3 och 4 samt 2011/12:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Propositionen

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget omfattar fördelningssystemet (inkomstpension och tilläggspension) och premiepensionssystemet (premiepension). I propositionen föreslås att riksdagen godkänner beräk-

ningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2013. Enligt regeringen uppgår det beräknade beloppet till knappt 257 miljarder kronor.

År 2011–2016 är pensionsavgifterna lägre än pensionsutbetalningarna, vilket framför allt förklaras av att de stora årskullarna födda på 1940-talet går i pension. År 2011 och 2012 är dock direktavkastningen på AP-fondernas tillgångar tillräckligt stor för att täcka avgiftsunderskottet. År 2013 väntas avgiftsunderskottet öka med ca 10 miljarder kronor och bedöms då vara så stort att kapitalavkastningen inte räcker för att täcka underskottet, vilket innebär att det finansiella sparandet i ålderspensionssystemet väntas bli negativt. Pensionsmyndigheten har på regeringens uppdrag analyserat de nuvarande beräkningsreglerna inom ramen för nuvarande regelsystem i Utvärdering av vissa beräkningsregler i ålderspensionssystemet, (S2011/5900/SF). Pensionsmyndigheten har därefter fått i uppdrag att göra en fördjupad analys.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag till beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2013.

Statsbudgetens inkomster

Propositionen

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2013. Inkomsterna till statsbudgeten av socialavgifter och löneskatter men efter avdrag för bl.a. nedsättningar av socialavgifter beräknas uppgå till ca 449 miljarder kronor.

Enligt vad som anges i propositionen bör sjukförsäkringsavgiften tas ut med en avgiftssats som innebär att de beräknade intäkterna från avgiften motsvarar de förväntade utgifterna. För 2013 beräknas de utgifter som sjukförsäkringsavgiften ska täcka uppgå till ca 62 miljarder kronor. Regeringen föreslår därför att sjukförsäkringsavgiften i arbetsgivaravgifterna fr.o.m. den 1 januari 2013 sänks till 4,35 procent och i egenavgifterna till 4,44 procent av avgiftsunderlaget. Eftersom justeringen av avgifterna ska göras inom ramen för ett i princip oförändrat avgiftsuttag föreslås att den allmänna löneavgiften höjs till 9,88 procent.

Med anledning av att kommissionen i december 2011 beslutat att nedsättningen av egenavgifterna för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag inte utgör ett statligt stöd föreslår regeringen ett slopande av kravet på att avdrag vid beräkning av egenavgifter ska uppfylla villkoren i kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse. Regeringen föreslår även att man slopar kravet att avdraget ska begäras i självdeklarationen. Även skyldigheten att i deklarationen lämna

de uppgifter som Skatteverket behöver för att kunna bedöma om villkoren i nämnda regelverk är uppfyllda ska enligt regeringens förslag slopas. En följdändring föreslås i skatteförfarandelagen (2011:1244). Ändringarna avses träda i kraft den 1 januari 2013. Ändringarna i socialavgiftslagen ska dock tillämpas första gången i fråga om självdeklarationen vid 2013 års taxering.

Motionerna

Socialdemokraterna

I partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) begärs i yrkande 3 att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2013 enligt vad som anges i motionen. I samma motion yrkande 11 begärs förslag till lagstiftning om slopad generell nedsättning av arbetsgivaravgiften för unga. Motionärerna förordar i stället en effektiv tidsgräns för ungdomsarbetslösheten. Unga människor ska vara arbetslösa högst sex månader. I yrkande 23 begärs förslag till lagstiftning om skattereduktion för utgifter för forskning och utveckling (FoU) för mindre företag. Motionärerna framhåller att FoU-utgifter i dag får dras av mot bolagsskatten. Det förutsätter dock att verksamheten genererar vinst vilket sällan är fallet i mindre, nystartade och forskningsintensiva företag. Motionärerna föreslår därför att 150 miljoner kronor avsätts för 2013 för att företag under ett uppbyggnadsskede ska kunna göra avdrag för FoU-utgifter mot arbetsgivaravgiften.

Miljöpartiet de gröna

I partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) begärs i yrkande 3 att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster i enlighet med vad som anförs i motionen. I samma motion yrkande 7 begärs förslag om sänkt arbetsgivaravgift för småföretag. Motionärerna anser att det behövs dels en generell sänkning med 0,6 procent, dels en riktad sänkning på 10 procentenheter upp till en lönesumma om 720 000 kronor. I yrkande 9 begär motionärerna förslag om slopad arbetsgivaravgift för unga arbetslösa. I stället för nuvarande nedsättning för unga bör arbetsgivaravgiften slopas under ett år för den som anställer en ung arbetslös i åldern 18–25 år.

I kommittémotion 2012/11:A396 yrkande 1 av Esabelle Dingizian m.fl. (MP) begärs ett tillkännagivande om slopad arbetsgivaravgift för unga. Motionärerna anser att arbetsgivaravgiften ska slopas under ett år för den som anställer en ung arbetslös. En sådan åtgärd är enligt motionärerna betydligt mer träffsäker än den nuvarande ineffektiva och kostsamma halveringen av avgifterna för alla ungdomar.

Sverigedemokraterna

I partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 begärs att riksdagen dels godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2013 enligt förslag i motionen, dels tillkännager att regeringen ska återkomma med lagförslag. Motionärerna föreslår att den generella sänkningen på 1 procent ska slopas och att arbetsgivaravgiften ska återställas till 32,42 procent. Vidare föreslås att ett socialavgiftsavdrag på 57 000 kronor införs som gäller lika för alla företag och oberoende av antalet anställda, att lärlingsjobb ska befrias från socialavgifter under ett år samt att nedsättningen av avgifter för unga slopas.

Vänsterpartiet

I partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) begärs i yrkande 3 att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2013 i enlighet med motionen. I samma motion yrkande 14 begärs ett tillkännagivande om förslag om att ta bort nedsättningen av socialavgifter för personer under 26 år. Motionärerna påpekar att nedsättningen är ineffektiv och därför bör tas bort.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid åtskilliga tillfällen framhållit vikten av att det finns ett samband mellan socialförsäkringsförmåner och socialavgifter liksom att avgifter i möjligaste mån bör betalas för eller av den som omfattas av socialförsäkringssystemet. Regeringens förslag om förändrade nivåer i socialavgifterna ligger i linje med detta. Utskottet tillstyrker förslaget.

Den 1 juli 2007 sänktes det samlade uttaget av arbetsgivar- och egenavgifter liksom den allmänna löneavgiften för personer som fyllt 18 men inte 25 år. Nedsättningen innebar att avgifterna, med undantag för ålderspensionsavgiften, halverades. Den 1 januari 2009 utvidgades åldersgruppen till att omfatta alla som vid årets ingång inte fyllt 26 år samtidigt som avgifterna sänktes ytterligare. De nya lägre avgifterna omfattar numera hela ålderspensionsavgiften men endast en fjärdedel av de övriga avgifterna. De sänkta socialavgifterna har ökat incitamenten för arbetsgivare att anställa ungdomar och även att behålla unga i arbete. De har således bidragit till ökad sysselsättning bland unga. Utskottet anser inte att nedsättningen ska avskaffas eller förändras på något annat sätt. Ett avskaffande skulle göra det dyrare att anställa unga och därmed svårare att behålla dem i arbete. Arbetslösheten bland unga skulle därmed riskera att öka.

Utskottet noterar även att en generell nedsättning av socialavgifterna med 1 procentenhet infördes den 1 januari 2009.

Vidare minskades egenavgifterna inom vissa ramar för enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag med 5 procentenheter av avgiftsunderlaget, dock högst med 10 000 kronor per år och under förutsättning att avdraget uppfyller villkoren enligt kommissionens regelverk för stöd av

mindre betydelse. Bestämmelserna trädde i kraft den 1 juli 2010 och tillämpas på inkomster som uppbärs efter den 31 december 2009. Mot bakgrund av att kommissionen har beslutat att nedsättningen av egenavgifterna för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag inte utgör ett statligt stöd har utskottet inget att invända mot förslagen i propositionen om förenklade regler vid nedsättning av egenavgifter.

Utskottet är däremot inte berett att ställa sig bakom förslagen i motionerna om bl.a. ett höjt generellt avgiftsuttag, avdrag för FoU-utgifter mot arbetsgivaravgifterna eller om sänkta socialavgifter för småföretag.

Med det anförda anser utskottet att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster när det gäller socialavgifterna för 2013 bör tillstyrkas liksom förslagen om ändrade avgiftsnivåer och om förenklade regler vid nedsättning av egenavgifter. Finansutskottet bör därmed avstyrka motionerna 2012/13:Fi302 (S) yrkandena 3, 11 och 23, 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 3, 7 och 9, 2012/13:A369 (MP) yrkande 1, 2012/13:Fi219 (SD) yrkande 2 samt 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 3 och 14 i berörda delar.

Stockholm den 23 oktober 2012

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (M), Tomas Eneroth (S), Mikael Cederbratt (M), Fredrik Lundh Sammeli (S), Lars-Arne Staxäng (M), Eva-Lena Jansson (S), Finn Bengtsson (M), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S), Solveig Zander (C), Jasenko Omanovic (S), Gunvor G Ericson (MP), Emma Henriksson (KD), David Lång (SD), Wiwi-Anne Johansson (V), Gunilla Nordgren (M) och Emma Carlsson Löfdahl (FP).

Avvikande meningar

1. Socialdemokraterna (S)

Tomas Eneroth (S), Fredrik Lundh Sammeli (S), Eva-Lena Jansson (S), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S) och Jasenko Omanovic (S) anför:

Utgiftsområde 10

I syfte att förbättra för företagen att växa och för småföretag att våga anställa bör den andra sjuklöneveckan slopas och ett nytt anslag, ”Avskaffad andra sjuklönevecka”, inrättas.

Sjukförsäkringen måste utformas så att den ger både ekonomisk trygghet och erbjuder rehabilitering så att människor kan komma tillbaka i arbete. Mot bakgrund härav bör taket i sjukförsäkringen på sikt höjas till tio prisbasbelopp. Som ett första steg bör taket höjas till åtta prisbasbelopp 2013. Vidare bör sjukpenning utges med 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten under hela sjukperioden och den bortre tidsgränsen i sjukpenningen tas bort. Dessutom bör rehabiliteringen stärkas.

Som en följd av partiets förslag om förbättrad arbetslöshetsersättning (utgiftsområde 14) bör anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. höjas.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi302 (S) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Utgiftsområde 12

Vi motsätter oss en utveckling där klyftor medvetet tillåts öka mellan familjer med barn och övriga grupper i samhället. Vi vill att målet för politikområdet Ekonomisk familjepolitik i stället ska vara att de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn ska minska, inom ramen för den generella välfärden. På motsvarande sätt är en solidarisk utjämning av risker och kostnader mellan generationer, mellan den som har ett arbete och den som för tillfället är utan, mellan sjuka och friska och mellan kvinnor och män, viktiga inslag i vår trygghetsmodell.

Barnbidraget har legat på samma nivå sedan den dåvarande socialdemokratiska regeringen höjde det 2005. Bidraget är en av de bärande byggstenarna i vår familjepolitik och en viktig del av den generella välfärden. Det ger föräldrar och barn, och inte minst de barnfamiljer som har små ekonomiska marginaler, ett välbehövligt ekonomiskt tillskott. Det är nu hög tid att förstärka det generella barnbidraget. Vi vill därför höja det med 100 kronor per barn och månad och ökar utgifterna för 2013 med 2 miljarder kronor.

Den dåvarande socialdemokratiska regeringen höjde taket i föräldraförsäkringen från 7,5 till 10 prisbasbelopp så att de allra flesta skulle få ut 80 procent i ersättning när de var föräldralediga. Samtidigt höjdes taket i den tillfälliga föräldrapenningen samt i sjukförsäkringen. Den borgerliga regeringen valde att försämrade den tillfälliga föräldrapenningen för de föräldrar som är hemma för att ta hand om sina sjuka barn eller på grund av sin graviditet. Vi vill på sikt höja taket i den tillfälliga föräldrapenningen och graviditetspenningen så att det uppgår till samma belopp som för föräldrapenningdagarna, dvs. tio prisbasbelopp. Ett första steg är att höja taket till åtta prisbasbelopp 2013. Det medför ökade utgifter med 100 miljoner kronor för 2013.

Underhållsstödet har inte höjts på många år, och det är hög tid att ensamstående föräldrar får ta del av ekonomiska satsningar. Vi vill därför höja underhållsstödet med 50 kronor per månad och barn. Det medför ökade utgifter med 100 miljoner kronor för 2013.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13: Fi302 (S) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Statsbudgetens inkomster

Regeringens huvudsakliga lösning på den höga ungdomsarbetslösheten har varit att halvera socialavgifterna för unga som redan har arbete. Reformen har dock inte fungerat, och arbetslösheten bland unga har fortsatt att stiga. Enligt vår uppfattning bör den generella nedsättningen av arbetsgivaravgiften för unga slopas. I stället bör en effektiv tidsgräns för ungdomsarbetslösheten införas. Unga människor ska vara arbetslösa högst sex månader. Vidare bör 150 miljoner kronor avsättas för 2013 för att mindre företag under ett uppbyggnadsskede ska kunna göra avdrag för utgifter för forskning och utveckling (FoU) mot arbetsgivaravgiften. FoU-utgifter får i dag dras av mot bolagsskatten. Det förutsätter dock att verksamheten genererar vinst vilket sällan är fallet i mindre nystartade forskningsintensiva företag.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi302 (S) yrkande 3 i berörd del och yrkandena 11 och 23.

2. Miljöpartiet de gröna (MP)

Gunvor G Ericson (MP) anför:

Utgiftsområde 10

För att underlätta för småföretag bör sjuklöneansvaret för företag upp till tio anställda slopas. En sådan åtgärd skulle öka företagets möjligheter att utvecklas och nyanställa samtidigt som företagets administrativa börda minskar. För detta ändamål bör ett nytt anslag, "Slopat sjuklöneansvar för företag upp till tio anställda", inrättas.

När det gäller sjukförsäkringen bör sjukpenning utges med 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten under hela sjukperioden och den bortre tidsgränsen i sjukpenningen slopas helt. För att nå dem med lägst inkomster eller dem som helt saknar inkomster bör en grundersättning eller ett golv införas i sjukförsäkringen motsvarande golvet i arbetslöshetsförsäkringen, dvs. 229 kronor per dag. Vidare bör Försäkringskassan få medel (50 miljoner kronor) för förbättrad tillgänglighet och service samt för att kompensera för sjuklönereformen.

Som en följd av partiets förslag om höjt tak i arbetslöshetsersättningen (utgiftsområde 14) bör anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. ökas med 400 miljoner kronor.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Utgiftsområde 12

Den omfördelade profilen i den ekonomiska familjepolitiken har successivt avtagit under det senaste årtiondet. Målet med den ekonomiska familjepolitiken måste återigen bli att ge barn i ekonomiskt utsatta hushåll stöd och att motverka ekonomiska orättvisor. Vidare bör den ekonomiska familjepolitiken verka för jämställdhet.

Underhållsstödet har sedan 1994 höjts med endast 100 kronor per månad, vilket har inneburit en kraftig urholkning av dess värde. Detta har främst drabbat hushåll med ensamstående kvinnor med barn. För att underlätta för de föräldrar som har de svåraste ekonomiska villkoren bör underhållsstödet höjas med 250 kronor per månad. Det medför ökade utgifter med 600 miljoner kronor för 2013.

Jämställdhetsbonusen har inte bidragit till ett mer jämställt föräldraskap och bör därför avskaffas. I stället bör en tredelad föräldraförsäkring införas. Ett slopande av jämställdhetsbonusen medför en besparing med 251 miljoner kronor för 2013.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Statsbudgetens inkomster

Sänkta arbetsgivaravgifter behövs för att minska marginalkostnaderna för att anställa. Det behövs dels en generell sänkning med 0,6 procent, dels en riktad sänkning på 10 procentenheter upp till en lönesumma om 720 000 kronor. Den sistnämnda sänkningen ger incitament för de minsta företagen att anställa ytterligare en person.

Vidare bör arbetsgivaravgiften för unga arbetslösa slopas och ersättas av slopad arbetsgivaravgift under ett år för den som anställer en ung arbetslös i åldern 18–25 år. En sådan åtgärd är betydligt mer träffsäker än den nuvarande ineffektiva och kostsamma halveringen av avgifterna för alla ungdomar.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi303 (MP) yrkande 3 i berörd del och yrkandena 7 och 9 samt kommittémotion 2012/13:A396 yrkande 1 (MP).

3. Sverigedemokraterna (SD)

David Lång (SD) anför:

Utgiftsområde 8

Sveriges invandringsspolitik behöver reformeras så att den blir ansvarsfull, human och samhällsvårdande. Detta ska uppnås genom ett kraftfullt åtgärds-paket för en reglerad, ansvarsfull anhöriginvandringsspolitik. Kraftiga ned-skärningar på det migrationspolitiska området behövs. Under första året kan en minskning av asyltrycket till Sverige ske med 45 procent och under resterande år som budgetförslagen avser med 90 procent. De anslag vars utgiftsnivå helt eller delvis härleds till asyltrycket är 1:1, 1:2, 1:4, 1:5, 1:6 och 1:7. Anslag 1:3 och 1:9 avskaffas helt och hållet då verksamheten som bedrivs med anslagen är ineffektiv eller olämplig.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 3 och 4 i berörda delar.

Utgiftsområde 10

För att göra det både billigare och enklare för företagen att anställa bör varje företag få göra avdrag för sina sjuklönekostnader motsvarande sjuklö-nekostnaden för en genomsnittlig anställd. Detta ska gälla upp till ett maxtak på tio anställda. Därför bör ett nytt anslag inrättas, nämligen "Sjuk-lön för små företag".

Med anledning av partiets förslag om höjt tak i arbetslöshetsersättningen bör även det sjukpenningbelopp som kan utges till en arbetslös höjas från 486 till 643 kronor per dag.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 3 och 4 i berörda delar.

Utgiftsområde 11

För att säkerställa att de som har de lägsta inkomsterna ska få en förbätt-rad ekonomi bör garantipensionen höjas med 10 procent, vilket motsvarar 793 kronor per månad för ogifta och 708 kronor per månad för gifta. För-slaget medför sammantaget ökade utgifter med 4 miljarder kronor.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 3 och 4 i berörda delar.

Utgiftsområde 12

Kärnfamiljen är den samlevnadsform som har bäst grundförutsättningar att ge barnen en stabil och trygg uppväxtmiljö. Man bör dock vara medveten om att detta är en samlevnadsform som inte fungerar för alla. Därför måste politiken verka för ett fullgott samhällsstöd till alla samlevnadsformer som inkluderar barn.

För de flesta föräldrar innebär familjebildande en ekonomisk belastning i dubbel bemärkelse. Dels tillkommer kostnader för själva barnet, dels försvinner arbetsinkomster i form av lön då någon av föräldrarna ska ta hand om barnet under den första tiden. Ett samhälle med vettiga prioriteringar bör inte låta ekonomiska barriärer motverka barnafödande i ett läge där nativiteten redan är låg. Föräldrapenningen bör därför förstärkas genom en höjning av ersättningsbeloppet. Mot slutet av budgetperioden ska förstärkningen uppgå till knappt 3 procent. Det motsvarar drygt 5 000 kronor extra i plånboken för en genomsnittsförälder under den period på 390 dagar då föräldrapenning lämnas på sjukpenning- eller grundnivå. Förslaget medför ökade utgifter med 200 miljoner kronor för 2013.

Många gravida kvinnor nekas i dag graviditetspenning trots att de är höggravida och inte sällan har fysiskt påfrestande uppgifter. Endast var femte gravid kvinna beviljades graviditetspenning under 2010. Fler kvinnor bör ges möjligheten att trappa ner eller vara helt lediga från arbetet under de sista veckorna av graviditeten. Målsättningen bör vara att andelen gravida som beviljas graviditetspenning ska uppgå till en tredjedel. Förslaget medför ökade utgifter med 250 miljoner kronor för 2013.

Jämställdhetsbonusen i föräldraförsäkringen bör avskaffas. Föräldrarna ska själva bestämma hur föräldrapenningen ska disponeras. Ett slopande av jämställdhetsbonusen medför en besparing med 219 miljoner kronor för 2013.

Den ekonomiska situationen för ensamstående småbarnsföräldrar, som oftast är ensamstående mammor, bör förbättras genom att underhållsstödet höjs med ca 10 procent. Förslaget medför en höjning av anslaget 1:3 Underhållsstöd med 200 miljoner kronor för 2013.

De allra flesta hushåll som får bostadsbidrag är barnhushåll, i synnerhet barnhushåll med ensamstående föräldrar. Den ekonomiska situationen för denna grupp bör förbättras genom att bostadsbidraget höjs med omkring 5 procent. Förslaget medför ökade utgifter med 200 miljoner kronor för 2013.

Sverigedemokraternas migrationspolitik medför sänkta kostnader inom utgiftsområde 12 med sammanlagt 226 miljoner kronor 2013.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 3 och 4 i berörda delar.

Statsbudgetens inkomster

Den generella sänkningen på 1 procentenhet är alltför kostsam mätt i antal jobb som skapas och bör därför slopas. Arbetsgivaravgifterna bör således återställas till 32,42 procent. Vidare är nedsättningen av socialavgifter för

unga alltför bred, dyr och ineffektiv. Den bör också slopas. I stället bör satsningarna riktas mot småföretag genom att ett socialavgiftsavgdrag på 57 000 kronor införs som gäller lika för alla företag och oberoende av antalet anställda. Därtill bör lärlingsjobb befrias från socialavgifter under ett år.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi219 (SD) yrkande 2 i berörd del.

4. Vänsterpartiet (V)

Wiwi-Anne Johansson (V) anför:

Utgiftsområde 8

Det är nödvändigt att höja och värdesäkra dagersättningen för asylsökande och att införa en bostadsersättning för asylsökande vid eget boende. Anslaget för offentliga biträden bör ökas för att på så sätt uppnå rättssäkerhetskraven i asylprocessen.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Utgiftsområde 10

Arbetsgivare drar sig dessvärre för att anställa den som har en historia med långa sjukskrivningar. Med hänsyn härtill och då sjuklöneansvaret kan vara betungande för många företag bör mindre företag med upp till tio anställda helt slippa betala sjuklön, och ett nytt anslag, "Sjuklön för småföretag", bör därför inrättas.

Vidare bör staten överta ansvaret för sjuklön för den som varit sjukskriven längre än 60 dagar och därefter återgått i arbete. Detta bör gälla under det första anställningsåret.

Eftersom man inte ska behöva lämna sjukförsäkringen av det enda skälet att ett visst antal dagar har förflutit bör den borte tidsgränsen i sjukförsäkringen avskaffas. Vidare bör taket i sjukpenningen höjas till nio prisbasbelopp 2015. Som ett första steg bör taket höjas till åtta prisbasbelopp 2013. Sjukpenning bör utges med 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten under hela sjukperioden, och minskningen med 0,97 vid utbetalning av sjukpenning bör avskaffas.

Därtill bör ersättningsnivån i sjuk- och aktivitetsersättningen höjas från 64 procent av antagandeinkomsten till 67 procent och bostadstillägget till sjuk- och aktivitetsersättning höjas med 340 kronor per månad.

Den bonus som landstingen fått på 1 miljard kronor bör avskaffas. Anslaget 1:6 Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård bör därför minskas med detta belopp. Vidare bör ett rehabiliteringsregister införas för att bygga upp kunskapen om rehabiliteringens effekter.

Med anledning av att partiets förslag om förändring av arbetslöshetserstatningen (utgiftsområde 14) får effekter för sjukförsäkringen föreslås att anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. ökas med 800 miljoner kronor 2013.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Utgiftsområde 11

För att höja den ekonomiska standarden för de pensionärer som har det sämst ställt bör garantipensionen höjas med 150 kronor per månad från 2013. Förslaget medför sammantaget ökade utgifter med 1 miljard kronor.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Utgiftsområde 12

Klyftorna mellan barn till fattiga föräldrar och rika föräldrar ökar. Andelen barn under den relativa fattigdomsgränsen har ökat med 32 procent mellan 2006 och 2011. Det behövs förstärkningar av de försäkringar och bidrag som riktar sig till barnfamiljer för att förbättra situationen för ekonomiskt utsatta hushåll.

Regeringen har sänkt taket för tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning från 10 till 7,5 prisbasbelopp samt ersättningsnivån för alla föräldralediga från 80 till 77,6 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. Taket för tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning bör stegvis höjas till åtta prisbasbelopp 2013 och nio prisbasbelopp 2015. Dessutom ska ersättningsnivåerna återställas för alla föräldralediga till 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. Förslagen medför ökade utgifter med 1 200 miljoner kronor för 2013.

Det välkomnas att regeringen i budgetpropositionen höjer grundnivån i föräldraförsäkringen från 180 kronor till 225 kronor per dag. Det kan dock konstateras att denna nivå inte är tillräcklig. Ersättningen bör höjas med ytterligare 25 kronor per dag till 250 kronor per dag. Ersättningen kommer då att ligga något över riksnormen i försörjningsstödet för en ensamstående förälder med ett barn som ännu inte har fyllt ett år. Förslaget medför ökade utgifter med 170 miljoner kronor för 2013.

Jämställdhetsbonusen har inte medfört någon större förbättring ur jämställdhetssynpunkt och bör avskaffas. Det innebär minskade utgifter med 251 miljoner kronor för 2013.

Underhållsstödets värde har urholkats kraftigt. Sedan 1994 har det bara höjts med 100 kronor per månad. För att stärka de ekonomiska villkoren för ensamstående föräldrar föreslås en höjning av underhållsstödet med 200 kronor per månad och att det därtill värdesäkras genom att knytas till prisbasbeloppet. Eftersom tonårsbarn är dyrare att försörja föreslås även en

höjning av underhållsstödet med ytterligare 200 kronor per månad från det år barnet fyller 13 år. Förslagen medför ökade utgifter med 700 miljoner kronor för 2013.

Den högsta bidragsgrundande inkomsten innan bostadsbidraget börjar trappas ned har legat stilla på 117 000 kronor per år sedan 1997. De allra flesta grupper har ökat sina inkomster sedan dess. Allt fler hamnar därför över gränsen och det innebär att bostadsbidraget reduceras. För att stoppa den utvecklingen föreslås att gränsen höjs till 146 250 kronor och därmed anpassas till dagens inkomstnivåer. Förslaget medför ökade utgifter med 500 miljoner kronor för 2013.

Ensamstående föräldrar bör få ett ytterligare ekonomiskt tillskott genom att det särskilda bidraget respektive umgängesbidraget höjs med 150 respektive 100 kronor per månad. Det innebär ökade utgifter med ytterligare 300 miljoner kronor för 2013.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Statsbudgetens inkomster

Nedsättningen av socialavgifter för personer under 26 år bör slopas. Utvärderingar har visat att den är ineffektiv och har haft en mycket begränsad effekt på sysselsättningen.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi250 (V) yrkande 3 i berörd del och yrkande 14.